

Første behandling af forslag til lov om ministres ansvarlighed [af Ninn-Hansen, Helga Pedersen m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 32) findes i tillæg A. sp. 173, fremsættelsen i tidenden sp. 421).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg skal, for så vidt angår det af det konservative folkeparti og partiet venstre fremsatte lovforslag om ministres ansvarlighed og det af partiet de uafhængige fremsatte lovforslag om ministres strafansvar, i det væsentlige henvise til de bemærkninger, jeg fremsatte, da de tilsvarende lovforslag var til første behandling i afvigte folketingsår, ligesom jeg kan henvise til den justitsministerielle redegørelse, der er optrykt i beretningen af 17. september i år fra det dengang nedsatte udvalg.

Lovforslagene er på ganske enkelte punkter ændret; det er ikke ændringer af væsentlig karakter. Jeg skal ved denne førstebehandling ikke knytte kommentarer til samtlige ændringer, men vil dog gerne kommentere enkelte af dem.

For så vidt angår det af det konservative folkeparti og partiet venstre fremsatte forslag til lov om ministres ansvarlighed, er der sket i hvert fald én ændring af lidt større principiel betydning, nemlig i lovforslagets § 5 a, hvor man har udeladt ordene „i henhold til grundloven“, således at der kommer til at stå:

„hvis han forsætligt eller uagtsomt træffer beslutninger eller gennemfører foranstaltninger, der er i strid med . . . en af folketinget truffet beslutning.“

Jeg er ikke rigtig klar over, hvad man, selv om man udelader ordene „i henhold til grundloven“, dermed tænker på. Jeg kan ikke forestille mig, at man kan have andet i tankerne end et mistillidsvotum efter grundlovens § 15, selv om man i bemærkningerne taler om, at ændringen er motiveret med, at man har et videregående sigte. Jeg tror, man endnu en gang skal overveje, om dette bør blive stående.

Også det lovforslag, der er fremsat af partiet de uafhængige, forslag til lov om ministres strafansvar, er undergået enkelte ændringer. Heller ikke her skal jeg gå i de-

taljer, men kun nævne et par af ændringerne. Partiet har i øvrigt ledsaget sit lovforslag med et advokatorisk indlæg vendt imod justitsministeriets redegørelse af 17. september i år. Det er, ligesom man er lidt fornærmet over den fremsatte kritik. Jeg benytter gerne lejligheden til at sige, at det har aldrig været hensigten at fornærme hverken partiet de uafhængige eller dets gruppe eller de rådgivere, partiet har gjort brug af i denne sag, landsretssagfører Markussen og professor Stig Iuul — det er da klart — men vi har altså ikke været ganske enige. Enkelte af de foreslåede ændringer vil jeg gerne nævne.

Man har i § 3, hvor der stod:

„kan i øvrigt efter omstændighederne enhver minister drages til ansvar . . .“, udeladt ordene „efter omstændighederne“. Jeg tør måske gøre den bemærkning, at det kan vel gøre bestemmelsen endnu mere betænkelig. Det spørgsmål melder sig for mig, om man ikke, når man læser denne paragraf efter sin ordlyd, må komme til det resultat, at den indebærer, at enhver minister, der er til stede i statsråd eller ministerråd, er ansvarlig for enhver beslutning, han ikke har taget til orde imod. Hvis det er meningen med det, vil jeg i hvert fald gerne for mit vedkommende sige, at forslaget er helt uantageligt.

Jeg har hæftet mig ved, at man har foretaget visse ændringer i bestemmelserne om de subjektive ansvarsbetingelser, men jeg vil dog gerne understrege, at jeg fortsat må opfatte det derhen, at bestemmelsen i § 6 under nr. 3 stadig indebærer et objektivt ansvar — noget, jeg for min del må anse for uantageligt.

Må jeg om det lovforslag, regeringen har fremsat, sige, at det bygger på den principielle betragtning, at de almindelige ansvarsregler i straffeloven og i erstatningsretten bør gælde for ministre, og at man ikke bør gå væsentligt herudover, ligesom vi har foretaget visse specifikationer. Der er jo nogle afvigelse, naturligvis, imellem dette forslag og de af oppositionen fremsatte forslag, men så vidt jeg kan se, er disse afvigelse ikke af så afgørende betydning i principperne, at der ikke skulle være mulighed for at nå frem til enighed.

Oppositionspartierne har ment det nødvendigt at have særlige bestemmelser om